

ความเหมาะสมในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

THE SUITABILITY OF OPENING THAILAND-MYANMAR PERMANENT BORDER CROSSING POINT AT BAN HUAY TON NOON VILLAGE KHUNYUOM DISTRICT MAE HONG SON PROVINCE

วีรวิทย์ ปิยนนท์ศิลป์¹

Weerawit Piyanonthasin¹

วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

236 ม.3 ต.ปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000¹

Mae Hong Son College, Chiang Mai Rajabhat University,

236 Pangmoo Sub-district, Muang District, Mae Hong Son, 58000¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความเหมาะสมในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน (2) ศึกษาความพึงพอใจ ประโยชน์และผลกระทบของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการค้าชายแดน และประชาชนในพื้นที่จุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน และ (3) เสนอแนวทางการพัฒนาในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอนให้มีความเหมาะสม การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และการสังเกต การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการบรรยายที่ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สังเกต และจดบันทึก ประมวลผลการวิเคราะห์สรุปแต่ละประเด็น

ผลการวิจัย พบว่า การเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีความเหมาะสมในการเปิดเป็นด่านจุดผ่านแดนถาวร 11 ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคง ด้านนโยบายประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ด้านนโยบายการเมืองระหว่างประเทศ ด้านนโยบายประเทศไทย ด้านบุคลากร ด้านคมนาคมขนส่ง (Logistics) ด้านกฎหมายระหว่างประเทศ ด้านนโยบายจังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้านศิลปวัฒนธรรมและศาสนา ด้านการศึกษาและการ

¹ อาจารย์ภาควิชาสังคมศาสตร์

ติดต่อสื่อสาร และด้านความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่วนด้านที่ไม่เหมาะสมในการเปิดเป็นด่านจุดผ่านแดนถาวร 6 ด้าน ได้แก่ ด้านศุลกากรและภาษี ด้านการเมืองท้องถิ่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านการท่องเที่ยว ด้านกายภาพและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการสาธารณสุข สำหรับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ผู้ประกอบการและประชาชน มีความพึงพอใจในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวร แต่ควรมีมาตรการที่รัดกุมในการป้องกันโรคตามแนวชายแดน ขบวนการค้ายาเสพติด และการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

คำสำคัญ : ความเหมาะสม, จุดผ่านแดนถาวร, การค้าชายแดน

ABSTRACT

This study aimed to (1) investigate the suitability in opening a permanent Thai-Myanmar permanent border crossing point at Ban Huay Ton Noon, Khunyuom district, Mae Hong Son province (2) study satisfaction, benefits, and impacts of involved public and private organization as well as business entrepreneurs in border trade, and people in Thai-Myanmar permanent border crossing point at Ban Huay Ton Noon, Khunyuom district, Mae Hong Son province, and (3) propose a guideline for an appropriate in Thai-Myanmar opening permanent border crossing point at Ban Huay Ton Noon, Khunyuom district, Mae Hong Son province. This research was a documentary and a qualitative research. The research tool that used in this research was a structured interview. This research used a narrative approach derived from interview, observation, and notes.

It was found that, there were eleven appropriate factors for opening a permanent Thai-Myanmar Border Check Point at Ban Huay Ton Noon, Khunyuom District, Mae Hong Son Province which include security, ASEAN economic community, international politics, Thailand policy, human resource, logistics, international law, Mae Hong Son province policy, culture and religion, education and information, and stakeholders satisfaction. There were, however, six threats which were customs and tax, local political, economic, tourism, physical and environments, and public health areas. Government and private organization business entrepreneurs and local people satisfied the Border Checkpoint opening but they commented that there should be prevention measurement about public health along the border, drug abuse, and illegal immigration

KEYWORDS: Suitability, Permanent Border Crossing Point, Border Trade

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติ ใช้เป็นกรอบกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ประเทศไทยจะต้องก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 ได้กำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไว้ในแต่ละยุทธศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด พ.ศ. 2558-2561 ในยุทธศาสตร์ที่ 2 ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่ง (Logistics) เพื่อรองรับการเปิดประตูสู่ตะวันตกเฉียงเหนือและกลุ่มความร่วมมือความหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (BIMSTEC) ดังนี้ (1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน (2) ส่งเสริมการพัฒนาการค้าชายแดนและยกระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อการท่องเที่ยวและเปิดประตูสู่ตะวันตก และ (3) ส่งเสริมการพัฒนาการลงทุนทั้งในและนอกกลุ่มประเทศอาเซียน (สำนักปลัดจังหวัดแม่ฮ่องสอน, 2558)

หากพิจารณาในเชิงที่ตั้งทางภูมิศาสตร์จะเห็นได้ว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีศักยภาพที่สามารถพัฒนาให้เกิดการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ในการเปิดประตูตะวันตกทำการค้าขายและขยายการลงทุน เนื่องด้วย

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอำเภอที่อยู่ในเขตการปกครองทั้งหมด 7 อำเภอ และทุกอำเภอนั้นมีเขตพื้นที่ติดกับเขตชายแดนสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ทำให้มีโอกาสและความเป็นไปได้สูงที่จะสามารถพัฒนาและเพิ่มขีดสมรรถนะการแข่งขันด้านเศรษฐกิจโดยการเปิดด้านการค้าชายแดนถาวร เพื่อเป็นการกระจายสินค้าอุปโภคบริโภคไปยังประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา โดยพัฒนาจากเส้นทางจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนที่มีความพร้อมและมีศักยภาพ คณะกรรมการหอการค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอนจึงได้ประชุมหาแนวทางในการพัฒนาจุดผ่อนปรนทางการค้าชายแดนเป็นจุดการค้าชายแดนถาวรเพื่อติดต่อทำการค้าขายแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา โดยความสำคัญที่จะพัฒนาจุดผ่อนปรนการค้าให้เป็นจุดการค้าชายแดนถาวรที่จุดผ่อนปรนบ้านห้วยต้นนุ่น ตำบลแม่เงา อำเภอขุนยวม ทั้งนี้ยังใช้เส้นทางเดินทางในการไปยังกรุงเนปิดอว์ (Naypyidaw) ซึ่งเป็นเมืองหลวงใหม่ของเมียนมาในระยะทาง 220 กิโลเมตรเท่านั้น (หอการค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอน, 2558)

จากเหตุผลดังกล่าวคณะทำงานการเปิดด้านการค้าชายแดนถาวรจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยผู้ว่าราชการจังหวัด ได้นำแผนการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นวาระในการประชุมคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่ ณ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2555 แผนดังกล่าว ได้เสนอการยกระดับจุดผ่อนปรนบ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม เป็นหนึ่งในสามจุด ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นว่าการ

ศึกษาผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาความเหมาะสมในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ว่าจุดผ่อนปรนการค้าบ้านห้วยต้นนุ่นมีความเหมาะสมในการเป็นด่านจุดผ่านแดนถาวรหรือไม่ ซึ่งโครงการดังกล่าวจะเกิดประโยชน์ หรือส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่และภูมิภาคไปในทิศทางใดและแนวทางการพัฒนาจุดผ่อนปรนทางการค้าบ้านห้วยต้นนุ่นที่เหมาะสมต่อบริบทลักษณะเชิงพื้นที่การค้าชายแดนควรมีลักษณะเป็นอย่างไร

ดังนั้น การศึกษาความเหมาะสมในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน จะเป็นข้อมูลสารสนเทศในการส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวร ได้นำผลลัพธ์ไปวางแผนดำเนินการเพื่อเพิ่มสมรรถนะให้มีความสามารถในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเหมาะสมในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่นอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ประโยชน์ และผลกระทบของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่จุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอนให้มีความเหมาะสม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาความเหมาะสมในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวร โดยมีหน่วยวิเคราะห์ในการศึกษา (Unit of Analysis) คือ จุดผ่อนปรนการค้าชายแดน บ้านห้วยต้นนุ่น ตำบลแม่เงา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน แหล่งที่มาของข้อมูล คือ (1) ข้อมูลทุติยภูมิได้จาก เอกสารและรายงานการประชุมที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน หนังสือ ตำรา วารสารและสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ (2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น จากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน กลุ่มผู้ประกอบการ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และ (3) ข้อมูลจากการสังเกตลักษณะทางภูมิศาสตร์และลักษณะทางกายภาพในพื้นที่จุดผ่อนปรนการค้าชายแดนบ้านห้วยต้นนุ่น และจุดผ่อนปรนการค้าจังหวัดลพบุรี รัชตะยา

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามที่เกี่ยวกับความเหมาะสมในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา เฉพาะฝั่งประเทศไทยเท่านั้น ไม่สามารถเข้าไปเก็บข้อมูลในฝั่งประเทศสหภาพเมียนมาได้

เนื่องจากเหตุผล ดังนี้ (1) รัฐเคียวยังเป็นรัฐปิด การเข้าประเทศต้องได้รับการอนุญาตจากรัฐบาลกลาง (2) บุคคลที่จะเข้าไปรัฐเคียจะต้องเป็นผู้แทนระหว่างรัฐเท่านั้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสังเกตข้อมูลแฝงเมียนมาเกี่ยวกับข้อมูลด้านลักษณะทางกายภาพ สภาพบริบทที่สามารถสังเกตได้และการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา และเคยเข้าไปศึกษาสภาพบริบทต่าง ๆ ของรัฐเคีย

กลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายดังนี้ (1) กลุ่มหน่วยงานราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับโครงการเตรียมความพร้อมเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยได้เจาะจงเก็บข้อมูลจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับจุดผ่อนปรนบ้านห้วยต้นนุ่น 22 หน่วยงาน และเลือกเจาะจง สัมภาษณ์ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านจุดผ่อนปรนบ้านห้วยต้นนุ่นหน่วยงานละ 1 คน รวม 22 คน (2) กลุ่มผู้ประกอบการค้าขายที่อยู่ในพื้นที่จุดผ่อนปรนบ้านห้วยต้นนุ่น โดยทำการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง โดยสัมภาษณ์ผู้ประกอบการค้าขายที่อยู่ในพื้นที่จุดผ่อนปรนบ้านห้วยต้นนุ่น จำนวน 30 คน และ (3) กลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอขุนยวม ซึ่งเป็นพื้นที่ในโครงการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น 2 ตำบล คือ ตำบลแม่เงาและตำบลขุนยวม โดยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยสัมภาษณ์

หัวหน้าครอบครัวหรือสมาชิกของครอบครัวที่สามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครอบครัวละ 1 คน จำนวน 60 คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่มหน่วยงานราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้อง กลุ่มผู้ประกอบการ และกลุ่มประชาชนในพื้นที่แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ชุด แยกตามกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้ แบบสัมภาษณ์กลุ่มหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง มีข้อมูลในการสัมภาษณ์ประกอบด้วย (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ (2) ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน ความเหมาะสมในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา (3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และ (4) แนวทางการพัฒนาความเหมาะสมในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น กลุ่มผู้ประกอบการในพื้นที่จุดผ่อนปรนบ้านห้วยต้นนุ่น มีข้อมูลในการสัมภาษณ์ประกอบด้วย (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ/พ่อค้า-แม่ค้า (2) ความพึงพอใจในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น และ (3) ความคิดเห็นเกี่ยวประโยชน์และอุปสรรคกับการค้าขายแดน และแนวทางการพัฒนาจุดผ่อนปรนการค้าบ้านห้วยต้นนุ่นให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร ไทย-เมียนมา และกลุ่มประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่เงาและตำบลขุนยวม ประกอบด้วย (1) ข้อมูลทั่วไปของประชาชน

(2) ความพึงพอใจในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น และ
(3) ความคิดเห็นเกี่ยวประโยชน์และอุปสรรคกับการค้าชายแดน และแนวทางการพัฒนาจุดผ่อนปรนการค้าบ้านห้วยต้นนุ่นให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร ไทย-เมียนมา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอเข้าสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการขอเข้าสัมภาษณ์หัวหน้างาน หรือนุเคราะห์ที่ปฏิบัติงานโครงการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรบ้านห้วยต้นนุ่น

2. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่เขตการค้าชายแดนตำบลแม่เงาและตำบลเมืองปอน

นอกจากการใช้แบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 กลุ่มเป้าหมายแล้ว ผู้วิจัยยังได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตลักษณะทางภูมิศาสตร์ และลักษณะทางกายภาพต่าง ๆ โดยการจดบันทึกเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้อีกด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) เชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ที่ได้จากการสังเกตสัมภาษณ์ แล้วจัดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ แล้วนำมาเขียนบรรยายสรุปตามหัวข้อความเหมาะสม

ด้านต่าง ๆ และสังเคราะห์ข้อมูล (Synthesis Analysis) โดยได้ดำเนินการนำผลของการวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอนายูง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้านต่าง ๆ มาสังเคราะห์ เพื่อสรุปเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาความเหมาะสมในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น ตำบลแม่เงา อำเภอนายูง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ความเหมาะสมในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอนายูง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

โดยกำหนดเกณฑ์ความเหมาะสมในแต่ละด้าน ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องมีความเห็นว่าการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรบ้านห้วยต้นนุ่นมีความเหมาะสมตั้งแต่ 12 หน่วยงานขึ้นไป จากจำนวนทั้งหมด 22 หน่วยงาน

ความเหมาะสมด้านความมั่นคง พบว่ากลุ่มเป้าหมายที่เห็นว่ามีเหมาะสม จำนวน 18 หน่วยงานและไม่มีความเหมาะสม จำนวน 4 หน่วยงาน โดยให้เหตุผลของความเหมาะสมสรุปได้ คือ หลักเขตแดนระหว่างประเทศของจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับจังหวัดลพบุรี รัฐยะลา ประเทศเมียนมา มีความชัดเจน และมีนโยบายในข้อตกลงด้านความร่วมมือทางการทหารระหว่างรัฐ และเหตุผลของไม่เหมาะสมสรุปได้ คือ ความวิตกกังวลในเรื่องของขบวนการค้าอาวุธสงครามตามเขตแนวชายแดน

ความเหมาะสมด้านนโยบายการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC พบว่าทุกหน่วยงานเห็นว่า ด้านนโยบายการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC มีความเหมาะสม โดยให้เหตุผลของความเหมาะสมคือ ประเทศไทย ภูมิภาคและจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีศักยภาพในการเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมและการบริการ และมีความพร้อมในการแลกเปลี่ยนแรงงาน การบริการ การค้า การลงทุนอย่างเสรี

ความเหมาะสมด้านนโยบายการเมืองระหว่างประเทศ พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่เห็นว่ามีความเหมาะสม จำนวน 14 หน่วยงาน และไม่มีความเหมาะสม จำนวน 8 หน่วยงาน โดยให้เหตุผลของความเหมาะสมสรุปได้ คือ ประเทศไทยกับประเทศเมียนมามีความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ มีการกำหนดนโยบายการเมืองระหว่างประเทศของไทยและเมียนมาร่วมกัน และเหตุผลของความไม่เหมาะสมสรุปได้ คือ นโยบายการเมืองของเมียนมาไม่มีความชัดเจน

ความเหมาะสมด้านนโยบายประเทศไทย พบว่า ทุกหน่วยงานเห็นว่านโยบายประเทศไทยที่จะเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมาบ้านต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความเหมาะสม โดยให้เหตุผลของความเหมาะสมสรุปได้ คือ การกำหนดนโยบายของประเทศไทยมียุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่มีความชัดเจน

ความเหมาะสมด้านศุลกากรและภาษี พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่เห็นว่ามีความเหมาะสมจำนวน 8 หน่วยงาน และเห็นว่าไม่มีความ

เหมาะสม จำนวน 14 หน่วยงาน โดยให้เหตุผลของความเหมาะสมสรุปได้ คือ เงินรายได้ที่เก็บจากประชาชนที่เป็นภาษีทางตรงและทางอ้อม สามารถนำมาพัฒนาพื้นที่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียน ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และเหตุผลของความไม่เหมาะสมสรุปได้ คือ การศุลกากรและภาษีที่ได้รับรัฐเป็นผู้บริหารจัดการ และการภาษีต่าง ๆ ได้ถูกยกเลิกตามกรอบการค้า AEC และอาจจะมีการลักลอบสินค้านำเข้าหนีภาษี

ความเหมาะสมด้านการเมืองท้องถิ่น พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่เห็นว่ามีความเหมาะสมจำนวน 4 หน่วยงาน และเห็นว่าไม่มีความเหมาะสมจำนวน 18 หน่วยงาน โดยให้เหตุผลของความเหมาะสมสรุปได้ คือ การพัฒนาศักยภาพด้านเศรษฐกิจของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากแนวคิดของนักการเมืองท้องถิ่น และเหตุผลของความไม่เหมาะสมสรุปได้ คือ นักการเมืองเป็นผู้ที่ทำหน้าที่โดยตรงเพราะถือว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบหลัก นอกจากนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ยังมีความวิตกกังวลเรื่องของการใช้อิทธิพลในการแทรกแซงการดำเนินงานของการเปิดด่านถาวร

ความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจ พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่เห็นว่ามีความเหมาะสมจำนวน 8 หน่วยงาน และเห็นว่าไม่มีความเหมาะสมจำนวน 14 หน่วยงาน โดยให้เหตุผลของความเหมาะสมสรุปได้ คือ จะมีการจ้างงานของประชาชนมากยิ่งขึ้น ประชาชนมีโอกาสในการสร้างอาชีพใหม่ และเหตุผลของความไม่เหมาะสมสรุปได้ คือ การพัฒนาจุดผ่อนปรน

ให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร เป็นการสร้างเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค จังหวัดแม่ฮ่องสอนไม่ได้มีความพร้อมด้านการรองรับการเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรม

ความเหมาะสมด้านบุคลากร พบว่าทุกหน่วยงานเห็นว่าบุคลากรของตนเองมีความพร้อม ในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยให้เหตุผลของความเหมาะสมสรุปได้ คือ รัฐบาลจะต้องจัดสรรเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละส่วนงาน เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ จัดสรรบุคลากรให้มีความเพียงพอต่อโครงการในการดำเนินการต่าง ๆ

ความเหมาะสมด้านคมนาคมขนส่ง (Logistics) พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่เห็นว่ามี ความเหมาะสม จำนวน 14 หน่วยงาน และ ไม่มีความเหมาะสม จำนวน 8 หน่วยงาน โดยให้เหตุผลของความเหมาะสมสรุปได้ คือ พื้นที่บ้านห้วยต้นนุ่นเป็นพื้นที่ที่มีช่องทางการค้าชายแดนที่ติดกับรัฐคะยา มีระยะทางไกลที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับจุดผ่านแดนด้านอื่น ๆ รวมถึงการพัฒนาเส้นทางการคมนาคมทางบกมีถนนมาตรฐาน และเหตุผลของความไม่เหมาะสมสรุปได้ คือ ความวิตกที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศของสิ่งแวดล้อมทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าได้ เพราะพื้นที่ดังกล่าว เป็นเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าอุทยาน

ความเหมาะสมด้านการท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่เห็นว่ามี ความเหมาะสม จำนวน 10 หน่วยงาน และ ไม่มีความเหมาะสม จำนวน 12 หน่วยงาน โดยให้เหตุผลของ

ความเหมาะสมสรุปได้ คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีสถานที่หรือแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มีความพร้อมในการให้บริการ และยังเป็นเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมต่อเมืองการท่องเที่ยวหลักของภาคเหนือ และเหตุผลของความไม่เหมาะสมสรุปได้ คือ เส้นทางการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังมีความยากลำบากต่อการเดินทาง หรือแม้แต่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ยังไม่สามารถทำการท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี

ความเหมาะสมด้านกฎหมาย ระหว่างประเทศ พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่เห็นว่ามี ความเหมาะสม จำนวน 17 หน่วยงาน และ ไม่มีความเหมาะสม จำนวน 5 หน่วยงาน โดยให้เหตุผลของความเหมาะสมสรุปได้ คือ ประเทศไทยและประเทศเมียนมามีกฎหมายและข้อบังคับว่าด้วยขบวนการค้ามนุษย์และแรงงานต่างด้าว ขบวนการค้ายาเสพติดชายแดนสินค้าหนีภาษีและสินค้าผิดกฎหมาย และเหตุผลของความไม่เหมาะสมสรุปได้ คือ ลักษณะพื้นที่ของเขตแดนระหว่างประเทศเป็นภูเขาสลับซับซ้อน การสัญจรและการคมนาคมยากลำบากต่อการควบคุม ป้องกัน และป้องปรามอาชญากรรมด้านต่าง ๆ

ความเหมาะสมด้านนโยบายจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ทุกหน่วยงานเห็นว่ามี ความเหมาะสม โดยให้เหตุผลของความเหมาะสมสรุปได้ คือ จังหวัดมีแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดในระยะยาว ที่สอดคล้องกับนโยบายของประเทศในการพัฒนาเขตชายแดนให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนและประเทศ

ความเหมาะสมด้านกายภาพและ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่เห็นว่ามีควมเหมาะสม จำนวน 10 หน่วยงานและไม่มีควมเหมาะสม จำนวน 12 หน่วยงาน โดยใหเหตุผลของควมเหมาะสมสรุปได้ คือ การจัดสร้างการคมนาคมที่ได้มาตรฐาน ให้มีการสัญจรของพาหนะได้สะดวก และเหตุผลของควมไม่เหมาะสมสรุปได้ คือ การเปิดด่านถาวรจะทำให้ภาคอุตสาหกรรมเขามายังพื้นที่ชุมชนมากขึ้นที่ดินของชาวบ้านถูกนายทุนกว้นซื้อ ซึ่งอาจจะทำให้ชาวบ้านที่ไม่มีที่อยู่อาศัย พื้นที่ทำกิน และส่งผลต่อการรุกร้าเขตป่าดัดไม่ทำลายป่า

ควมเหมาะสมด้านศิลปวัฒนธรรมและศาสนา พบว่า ทุกหน่วยงานเห็นว่ด้านศิลปวัฒนธรรมและศาสนา มีความเหมาะสม โดยใหเหตุผลของควมเหมาะสมสรุปได้ คือ การดำรงชีวิต ประเพณี พฤติกรรมการดำรงอยู่ของบุคคล ความเชื่อ ศาสนาและความศรัทธาของกลุ่มชนระหว่างประชนในพื้นที่บ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอนายม และประชาชนจังหวัดลยก่อรัฐเคยา ประเทศเมียนมามีลักษณะเหมือนกัน อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมและประเพณีเดียวกัน

ควมเหมาะสมด้านการศึกษาและการติดต่อสื่อสาร พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่เห็นว่ามีควมเหมาะสม จำนวน 13 หน่วยงาน และไม่มีควมเหมาะสม จำนวน 9 หน่วยงาน โดยใหเหตุผลของควมเหมาะสมสรุปได้ คือ รัฐมีนโยบายต่อการใหโอกาสทางการศึกษา แก่บุคคลที่ไม่ใช่สัญชาติไทยให้เข้าถึงการศึกษขั้นพื้นฐาน มีการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้กับประเทศที่ด้อยการพัฒนา และเหตุผลของควมไม่

เหมาะสมสรุปได้ คือ ปัจจัยการส่งเสริมทางด้านการศึกษาของจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังไม่มีควมพร้อมทั้งบุคลากรทางการศึกษา อาคารสถานที่ และงบประมาณอย่างเพียงพอ

ควมเหมาะสมด้านการสาธารณสุข พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่เห็นว่ามีควมเหมาะสม จำนวน 9 หน่วยงาน และไม่มีควมเหมาะสม จำนวน 13 หน่วยงาน โดยใหเหตุผลของควมเหมาะสมสรุปได้ คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีแผนและมาตรการในการป้องกันโรคติดต่อทุกชนิด และเหตุผลของควมไม่เหมาะสมสรุปได้ คือ การสาธารณสุขของฝ่งประเทศเมียนมา ยังมีการควบคุมที่ได้รับมาตรฐาน นอกจากนี้หน่วยงานที่ให้การรองรับการบริการของการสาธารณสุขของจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังมีจำนวนที่จำกัด ด้วยงบประมาณ และบุคลากร

ควมเหมาะสมด้านควมพึงพอใจของหน่วยงาน พบว่า ทุกหน่วยงานมีความพึงพอใจในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านต้นนุ่น อำเภอนายมจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใหเหตุผลของควมเหมาะสมสรุปได้ คือ ทุกหน่วยงานมีความพึงพอใจในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรบ้านต้นนุ่น มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเพื่อใหบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายขององค์การและของจังหวัด

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ความพึงพอใจ ประโยชน์และผลกระทบของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่จุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอนายม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากการสัมภาษณ์ควมพึงพอใจของผู้แทนหน่วยงานราชการและเอกชนที่

เกี่ยวข้อง จำนวน 22 หน่วยงาน ทุกหน่วยงาน มีความพึงพอใจในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวร โดยภาพรวมเห็นว่าจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีศักยภาพในการเป็นฐานการผลิตรวมในการแลกเปลี่ยนแรงงาน การบริการ การค้า การลงทุน และมีขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ และระดับภูมิภาค เพื่อเป็นเส้นทางการค้าสู่เมียนมา อินโดนีเซีย และเชื่อมโยงประเทศจีน ส่วนผู้ที่ไม่พึงพอใจต่อการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวร เนื่องจากเห็นว่าอาจส่งผลกระทบในด้านต่าง ๆ ถ้าไม่มีแผนและมาตรการในการป้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาที่รัฐต้องรับภาระสนับสนุนงบประมาณให้กับประชาชนสัญชาติเมียนมา ระบบการสาธารณสุขที่ไม่สามารถควบคุมโรคตามแนวชายแดนได้ นอกจากนี้รัฐต้องมีการกำหนดข้อบังคับ และมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับขบวนการค้ายาเสพติด การหลบหนีเข้าเมือง รวมถึงมาตรการในการป้องกันและป้องปรามอาชญากรรมระหว่างประเทศ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ประกอบการ จำนวน 30 คน มีความพึงพอใจ 19 คน และไม่พึงพอใจ 11 คน ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวร บ้านต้นนุ่น โดยให้เหตุผลว่าจังหวัดแม่ฮ่องสอนจะมีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ส่วนในระดับประเทศ ด้านนี้จะนำไปสู่ด่านสากลและสู่ (AEC) เป็นการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ของบ้านห้วยต้นนุ่นที่ได้มีโอกาสในการพัฒนา การสัญจร และการแลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งจะทำให้การคมนาคมถนนหนทางได้รับการพัฒนาขึ้น มีความสะดวก

สบายในการสัญจรไปมาของชาวบ้าน และยังเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจให้กับคนในพื้นที่ และจังหวัดได้เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการได้ทำธุรกิจการค้าเพิ่มมากขึ้น ส่วนที่ไม่พอใจได้ให้เหตุผลว่า มีความวิตกกังวลของผู้ประกอบการเองที่เห็นว่า ถ้ามีการคมนาคมสะดวกที่อาจจะมีปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าที่ผิดกฎหมายเพิ่มมากขึ้น ส่วนด้านผลกระทบนั้นกลุ่มผู้ประกอบการส่วนใหญ่ระบุว่า อาจส่งผลด้านราคาผลผลิตทางการเกษตรอาจจะตกต่ำลง ทางด้านพ่อค้าหรือผู้ผลิตจะมีสิทธิเลือกวัตถุดิบได้ในราคาถูกและมีคุณภาพมากขึ้น

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชน จำนวน 60 คน มีความพึงพอใจจำนวน 45 คน และไม่มีมีความพึงพอใจ จำนวน 15 คน ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรบ้านห้วยต้นนุ่น เพราะมีความคิดว่าจะช่วยสร้างรายได้ให้แก่คนในพื้นที่ กระตุ้นเศรษฐกิจให้ดีขึ้น มีความเจริญ การคมนาคมสะดวก ส่วนที่ไม่พึงพอใจเพราะมีความวิตกว่าจะเกิดผลกระทบ เช่น ปัญหายาเสพติด นายทุนได้เปรียบทางการค้า นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าชาวบ้านอาจตกงาน เพราะการจ้างงานแรงงานเมียนมามีราคาถูก และอาจเกิดปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ป่า ปัญหาการเกษตรผลผลิตไม่สมดุลระหว่างสองประเทศ อาจทำให้ราคาผลผลิตบางชนิดตกต่ำได้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการพัฒนาในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม

จังหวัดแม่ฮ่องสอนให้มีความเหมาะสม

จากการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ได้ให้แนวทางการพัฒนาในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรบ้านห้วยต้นนุ่น คือ ควรมีมาตรการควบคุมและการรักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวด ควรมีการพัฒนาเส้นทางหลักและได้มาตรฐาน ควรเพิ่มงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากรทุกหน่วยงาน เพื่ออำนวยความสะดวก และควรให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารของการป้องกันและการเฝ้าระวังกับประชาชนในพื้นที่ ควรมีการบริหารจัดการร่วมกันในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ควรส่งเสริมด้านการศึกษาระหว่างสองประเทศรวมถึงการพัฒนาการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้มากยิ่งขึ้น และรัฐควรให้ชัดเจนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เกิดผลกระทบทางบวก

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ประกอบการ ได้ให้แนวทางการพัฒนาในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรบ้านห้วยต้นนุ่น คือ ควรให้ความสำคัญกับปัญหาในท้องถิ่นอย่างจริงจัง ควรจัดการส่งเสริมและการสนับสนุนผู้ประกอบการชุมชน มีการบูรณาการการดำเนินงานทุกภาคส่วน ในการพัฒนาจุดผ่านแดนถาวรอย่างเป็นระบบ และมีประโยชน์สูงสุด ควรมีการควบคุมสินค้าจากเมียนมา มาไทยและไทยไปเมียนมา และต้องมีการตรวจสอบคุณภาพ โดยเฉพาะเรื่องของการค้าขายสิ่งที่มีชีวิต สินค้าผิดกฎหมาย ควรตรวจตราอย่างเข้มงวด ทั้งการตรวจคนเข้าเมือง และจะต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาชายแดน

จากภาครัฐ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชน ได้ให้แนวทางการพัฒนาในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรบ้านห้วยต้นนุ่น คือ ควรให้เข้มงวดในการป้องกันและป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น ให้มีการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ และเอกชนให้มีมาตรการช่วยสร้างรายได้แก่ประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง ควรมีการป้องกันระวังภัยจากโรคต่าง ๆ การก่ออาชญากรรม โดยเฉพาะการค้าขายให้มีการตรวจสอบคุณภาพสินค้าหรือสิ่งผิดกฎหมาย เพื่อป้องกันการลักลอบเข้าเมือง และให้รัฐสร้างตลาดการค้าชายแดนเพื่อให้ประชาชนมีสถานที่ค้าขายได้อย่างเสรี

การอภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ความเหมาะสมในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมาบ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรบ้านห้วยต้นนุ่นว่ามีความเหมาะสม 11 ด้าน และมีความคิดเห็นที่ไม่เหมาะสม 6 ด้าน จากจำนวนความเหมาะสมทั้งหมด 17 ด้าน

โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นว่ามีความเหมาะสม 11 ด้าน ดังนี้ ด้านความมั่นคง ด้านนโยบายประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ด้านการเมืองระหว่างประเทศ ด้านนโยบายประเทศ ด้านบุคลากร ด้านการคมนาคมขนส่ง (Logistics) ด้านกฎหมายระหว่างประเทศ ด้านนโยบายจังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้านศิลปวัฒนธรรมและศาสนา ด้านการศึกษาและ

การติดต่อสื่อสาร และด้านความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งประเด็นความเหมาะสมด้านความมั่นคง สอดคล้องกับการศึกษาของ ปมินภรณ์ ไตะถม (2545) ได้ศึกษาผลกระทบทางการค้าชายแดนไทย-พม่า ต่อความมั่นคงแห่งชาติ พบว่า ความมั่นคงมีประโยชน์กับประเทศทำให้เศรษฐกิจท้องถิ่นเจริญขึ้น ประชาชนมีรายได้จากการทำงานเพิ่มขึ้น ประเด็นความเหมาะสมด้านการคมนาคมขนส่ง (Logistics) สอดคล้องกับการศึกษาของ สมชาย ปฐมศิริ (2552) ที่กล่าวไว้ว่าการจัดการคมนาคมขนส่ง (Logistics) จัดได้ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเส้นทางคมนาคมขนส่งจะเป็นสิ่งที่เอื้อและอำนวยความสะดวกต่อการนำเข้าส่งออกสินค้าและบริการระหว่างประเทศ

ส่วนผู้ที่ให้ความเห็นว่าไม่เหมาะสม มี 6 ด้าน ดังนี้ ด้านภาษีและศุลกากร ด้านการเมืองท้องถิ่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านการท่องเที่ยว ด้านกายภาพและทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการสาธารณสุข ซึ่งประเด็นความไม่เหมาะสมด้านภาษีและศุลกากร สอดคล้องกับสมชนก ภาสกรจรัส (2551) ที่กล่าวว่าการแข่งขันในปัจจุบันนั้นมิได้จำกัดอยู่แต่ในประเทศเท่านั้น แต่ยังมีการแข่งขันที่มาจากต่างประเทศด้วย จึงควรศึกษาถึงกลยุทธ์ที่ธุรกิจเหล่านั้นนำมาใช้ นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงการกีดกันทางภาษีศุลกากรด้วย ประเด็นความไม่เหมาะสมทางด้านกายภาพและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับสำนักทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

(2558) ที่กล่าวว่าภูมิประเทศของจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าไม้หลงเหลืออยู่มากกว่าพื้นที่อื่นของประเทศไทย จึงไม่มีความเหมาะสมในการเปิดให้เป็นด้านการค้าชายแดนถาวร

อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรบ้านห้วยต้นนุ่น 17 ด้าน ส่วนใหญ่ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรบ้านห้วยต้นนุ่นมีความเหมาะสม

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ความพึงพอใจประโยชน์ ผลกระทบของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่จุดผ่อนปรนทางการค้าบ้านห้วยต้นนุ่น

จากการวิเคราะห์สรุปผลสัมภาษณ์ 3 กลุ่มเป้าหมาย มีความพึงพอใจในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรบ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน และประโยชน์ในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยอาศัยช่องทางการค้าชายแดนเป็นกลยุทธ์ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และได้แนวทางในการบริหารจัดการร่วมกันระหว่างรัฐบาลกลางของเมียนมา รัฐบาลชนกลุ่มน้อย และรัฐบาลไทย และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามนโยบาย ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC นโยบายประเทศไทย และนโยบายจังหวัดแม่ฮ่องสอน และเกิดการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ ระดับภูมิภาคและระดับประเทศ รวมถึงการส่งเสริมการมีงานทำของประชาชน

ในพื้นที่ ลดภาวะการตกงาน สร้างอาชีพใหม่ และส่งเสริมประชาชนให้เป็นผู้ประกอบการ มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้วการคมนาคมมีความ สะดวก รวดเร็วและปลอดภัยของประชาชน ในพื้นที่และการขนส่งสินค้าและบริการ ซึ่งสอดคล้องกับ ปาณิสรา ดาวเรือง (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนา เมืองชายแดน : กรณีศึกษา เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่า เมืองเชียงแสน มีบทบาทสำคัญโดยเป็นเมืองพาณิชย์กรรม เมืองท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เมืองการค้า ชายแดน และเขตเศรษฐกิจพิเศษในภาคเหนือ ตอนบนเนื่องจากความได้เปรียบทางด้าน ที่ตั้ง การเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ การขยาย ตัวของความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับ อนุภูมิภาค

ผลกระทบในการเปิดด่านจุดผ่านแดน ถาวรบ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัด แม่ฮ่องสอนมีปัญหาด้านงบประมาณดำเนินการ และบุคลากรยังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เตรียมความพร้อมเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวร ปัญหาด้านการสร้างถนนไปด่านจุดผ่อนปรน 9.7 กิโลเมตร และสถานที่ในการก่อสร้างอาคาร ศาลการ เพราะติดกับป่าอนุรักษ์ ซึ่งไม่มีข้อยุติ จึงไม่สามารถสร้างได้ ปัญหาผลิตภัณฑ์ที่ไม่ ผ่านมาตรฐานในการตรวจสอบและการลักลอบ การนำเข้าตามแนวชายแดน ราคาผลผลิต ทางการเกษตรอาจจะตกต่ำลง ปัญหาการค้า มนุษย์และการหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เพราะมีพื้นที่ชายแดนติดกันสามารถไปมา ได้ง่าย และปัญหาค่าจ้างแรงงานถูก นอกจากนี้ ยังมีปัญหาที่ดินของประชาชนกับการบุกรุก

ทำลายป่าเพื่อการสร้างที่อยู่อาศัยและพื้นที่ ทำกิน ซึ่งสอดคล้องกับเรื่องศักดิ์ ชัยอุดม (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการค้า ชายแดนไทย-พม่าในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัด แม่ฮ่องสอน พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการ ดำเนินการค้าชายแดน ได้แก่ สภาพเส้นทาง ที่เป็นถนนดินลูกรัง ทำให้การสัญจรและการ ขนส่งสินค้าลำบากปัญหาแรงงานต่างด้าว หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ความไม่ แน่นนอนของรัฐบาลในการกำหนดนโยบาย การค้าชายแดน เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน ระหว่างรัฐบาลไทยกับพม่า การพัฒนาระบบ สาธารณูปโภคพื้นฐาน และมีปัญหาการสู้รบ ระหว่างรัฐบาลกับชนกลุ่มน้อย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการ พัฒนาในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวร ไทย-เมียนมาบ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอนให้มีความเหมาะสม

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย พบว่า แนวทางการพัฒนาในการเปิดด่าน จุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมาบ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน กลุ่มเป้าหมาย ได้ให้ความคิดเห็น ดังนี้ (1) จังหวัดควรเพิ่มกำลัง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพิ่มงบประมาณในการ บริหารจัดการโครงการต่าง ๆ อย่างครอบคลุม เพื่ออำนวยความสะดวกในการเปิดด่าน จุดผ่านแดนถาวรตลอดแนวเขตชายแดน ระหว่างประเทศ (2) จังหวัดควรมีการส่งเสริม การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กับทุกพื้นที่ในเขตติดต่อการค้าชายแดนจังหวัด แม่ฮ่องสอน โดยการจัดทำแผนกลยุทธ์ (Road Map) การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

อย่างต่อเนื่อง และ (3) จังหวัดควรส่งเสริมและสนับสนุนประชาชนในพื้นที่ให้มีความรู้และยึดหลักในด้านเศรษฐกิจพอเพียง และมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานรถในการขนส่งสินค้าและบริการ เพื่อไม่ให้ไปสร้างมลพิษด้านต่างๆ ที่จะเป็นอันตรายต่อสัตว์หรือทำลายทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (4) จังหวัดแม่ฮ่องสอนควรส่งเสริมด้านการศึกษาระหว่างสองประเทศให้เกิดการพัฒนาและติดต่อสื่อสารโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างบุคลากรภาครัฐและภาคเอกชน หรือผู้ประกอบการ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง ความเหมาะสมในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้น พบประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะไว้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

(1) ควรทำการศึกษาและสำรวจเส้นทางใหม่ในการทำถนนไปยังจุดผ่อนปรนบ้านห้วยต้นนุ่น ซึ่งคณะดำเนินงานโครงการเตรียมความพร้อมในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวร จะต้องศึกษากฎระเบียบในการเปิดด่านให้อย่างรัดกุม เพราะพื้นที่ในการตัดถนนผ่านไปยังด่านจุดผ่อนปรนในปัจจุบัน เป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ซึ่งไม่อนุญาตให้มีการจัดทำถนนเป็นการถาวรได้ ควรหาวิธีอื่น เพื่อหลีกเลี่ยงการกระทบต่อสภาพลักษณะทางกายภาพ

ระบบนิเวศ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ (2) ควรหาความเหมาะสมในช่องด้านที่มีการเจรจาและมีความมั่นคงต่อรัฐบาลถาวร โดยศึกษาความจำเป็นที่แท้จริงในการเปิดด่านชายแดนถาวรบ้านห้วยต้นนุ่น และความมั่นคงด้านการเมืองของประเทศเมียนมา ซึ่งปัจจุบันมีการเคลื่อนไหวตลอดเวลาตามผู้นำทั้งรัฐบาลกลางและรัฐบาลของชนกลุ่มน้อย ซึ่งจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพรมแดนติดต่อกับรัฐสำคัญของเมียนมาถึง 3 รัฐด้วยกัน คือ รัฐกะเหรี่ยง รัฐตะยา และรัฐฉาน และแต่ละรัฐยังไม่มีมีการเจรจาหยุดสงครามอย่างเป็นทางการ ซึ่งเกิดการสู้รบกันบ่อยครั้งตามแนวชายแดน การเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรอาจจะเกิดการกระทบ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเปิดด่านถาวรควรติดตามการเมืองในประเทศสหภาพเมียนมาอย่างใกล้ชิด ในยุคการเปลี่ยนผ่านจากรัฐบาลทหารมาเป็นรัฐบาลพลเรือนที่มาจากการเลือกตั้ง ทั้งนี้ เพื่อจะได้ข้อมูลนำมาปรับใช้กับการดำเนินงานการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรไทย-เมียนมา บ้านห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน กระทั่งสานต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและรัฐสำคัญของประเทศเมียนมาทั้ง 3 รัฐ และ (3) ควรนำข้อมูลความเหมาะสมในการเปิดด่านประกอบด้วย ข้อมูลความพึงพอใจ ประโยชน์ และผลกระทบ และแนวทางในการพัฒนาความเหมาะสมในการเปิดด่าน มาศึกษาความเป็นไปได้ในการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวรเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการ
ควรทำการศึกษาผลกระทบหลัง ดำเนินการเปิดด่าน เพื่อที่หน่วยงานต่าง ๆ
จากการเปิดด่านจุดผ่านแดนถาวร ได้ดำเนินการแก้ไข
การไปสักกระยะหนึ่ง เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบ ที่เกี่ยวข้องจะได้พิจารณาดำเนินการแก้ไข
ปัญหาต่อไป เพื่อให้การเปิดด่านมีความยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- ปาณิสรา ดาวเรือง. (2545). *แนวทางการพัฒนาเมืองชายแดน : กรณีศึกษา เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงราย*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวางแผนเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ปมินภรณ์ โตะถม. (2545). *ผลกระทบของการค้าชายแดนไทย-พม่าต่อความมั่นคงแห่งชาติ*. (การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- เรืองศักดิ์ ไชยอุดม. (2550). *ปัญหาการค้าชายแดนไทย-พม่าในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สมชาย ปฐมศิริ. (2552). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการขนส่ง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ อุดมศึกษา.
- สมชนก ภาสกรจรัส. (2551). *หลักการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล.
- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดแม่ฮ่องสอน.(2558). *ข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดแม่ฮ่องสอน รายงานข้อมูลทรัพยากรทรัพยากรป่าไม้ปี 2558*. แม่ฮ่องสอน: สำนักงาน.
- สำนักงานปลัดจังหวัดแม่ฮ่องสอน. (2558). *ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัด รายงานการดำเนินงาน แผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน*. แม่ฮ่องสอน: สำนักงาน.
- หอการค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอน. (2558). *ผลการดำเนินงานประจำปีเดือนกุมภาพันธ์ รายงานผลการ ดำเนินงานประจำปีเดือนกุมภาพันธ์ 2558*. แม่ฮ่องสอน: หอการค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอน.

